

Lillesands Sparebank

►► PILAR III 31.12.2020

Bankens pilar 3-dokument er utarbeidet for å supplere årsrapporten med øvrige opplysninger som skal offentliggjøres iht. til åttende del i CRR.

Års- og kvartalsrapporter publiseres løpende på bankens hjemmeside.

Alle beløp i dokumentet er angitt i tusen kroner per 31.12.2020 med mindre noe annet er angitt.

Banken benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav for kredittisiko og basismetoden for beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko.

Banken har ikke handelsportefølje, og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

MÅL OG RETNINGSLINJER FOR RISIKOSTYRING

► OVERORDNET STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

God risiko- og kapitalstyring er et sentralt virkemiddel i bankens verdiskapning. Styret i Lillesands Sparebank har en målsetting om at bankens risikoprofil skal være lav til moderat.

Risikostyringen i banken tar utgangspunkt i det definerte strategiske målbildet slik dette fremkommer gjennom strategiplanen. Banken har etablert egne risikostراتيجier for hvert område, og et konkretisert styringsmål og rammer for det enkelte risikoområde. Relevante måltall rapporteres til styret på månedlig og kvartalsvis basis.

Risikostrategiene revurderes minst årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosess. I forbindelse med internkontrollprosessen gjennomgås alle deler av bankens virksomhet. Med utgangspunkt i risikoen knyttet til den enkelte del av virksomheten iverksettes nødvendige kontrolltiltak for å gi rimelig sikkerhet for at arbeidsprosesser og rutiner utføres innenfor en akseptabel risiko.

Styringsmål og rammer nedfelt i bankens risikostrategier skal bidra til å sikre bankens lønnsomhet både på kort og lang sikt. Hensikten er å unngå for store risikokonsentrasjoner i virksomheten som ved en ugunstig utvikling kan bidra til å true bankens lønnsomhet, likviditet og soliditet.

Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av bankens risikostyring og internkontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enheter.

Bankens styre skal godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjer for å påta banken risikoer. Styret skal fastsette de overordnede rammer, gi fullmakter og sørge for at det utarbeides retningslinjer for risikostyringen i banken, herunder etiske retningslinjer. Styret har ansvar for å sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav, samt påse at banken har en soliditet og likviditet som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Styret er videre ansvarlig for å fastsette beredskaps- og kontinuitetsplaner for å sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige uforutsette hendelser. Bankens samlede styre fungerer i henhold til vedtektene som risiko- og revisjonsutvalg.

Bankens styre velges av generalforsamlingen i henhold til bankens vedtekter og tilhørende valginstruks. I henhold til valginstruksen bør styret være sammensatt slik at det ivaretar de ulike kundegruppenes interesser samtidig som det dekker behovet for faglig kompetanse, kapasitet og mangfold. Mangfoldig sammensetning av styret er viktig for å sikre selvstendige meninger og kritiske innvendinger blant styremedlemmene. Dette kan bidra til å sikre god utfordring og overvåkning av ledelsesbeslutninger. Bankens styre består av representanter fra ulike yrkes- og aldersgrupper, og 40 % av representantene som er valgt av generalforsamlingen er kvinner. Banken vurderer at styret i henhold til valginstruksen dekker behovet for faglig kompetanse, kapasitet og mangfold, og etterstreber ved valg å opprettholde eller øke mangfoldet.

Adm. banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Adm. banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Alle ledere har ansvar for å styre risiko og sikre god risikostyring og internkontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap og kompetanse om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Risk Manager/Complianceansvarlig har ansvar for uavhengig kontroll av risiko og risikostyring for alle risikoområder, inkl. risiko for at banken ikke oppfyller forpliktelser etter lov og forskrift. Funksjonen rapporterer direkte til styret, og kan ikke avsettes uten samtykke fra dette.

Eksternrevisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalsituasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengige bekreftelser vedrørende bankens internkontroll, godtgjørelsesordning og ICAAP-prosess.

► STYRING OG KONTROLL AV ENKELTRISIKOER

For forhold knyttet til styring og kontroll av den enkelte risikokategori samt styrets erklæringer henvises det til bankens årsrapport for 2020.

KONSOLIDERING

Lillesands Sparebank har ingen eierandeler som medfører plikt til regnskapsmessig konsolidering eller full konsolidering etter kapitaldekningsregelverket.

Fra 1. kvartal 2018 ble banken imidlertid underlagt plikt til forholdsmessig konsolidering for kapitaldekningsformål av eierandeler i samarbeidende grupper. Banken er ikke underlagt rapporteringsplikt for eierandeler i forsikring ettersom forsikringsvirksomheten er avgrenset.

Informasjon om kapital, kapitalkrav og kapitaldekning er oppgitt med og uten konsolidering. Øvrige opplysninger angir tall kun for Lillesands Sparebank.

Foretak som er forholdsmessig konsolidert

Brage Finans AS ble etablert i 2010. Foretaket tilbyr finansiering til bedrifts- og privatmarkedet med hovedvekt på leasing og salgspantlån. Brage Finans AS eies av 12 frittstående sparebanker. Lillesands Sparebanks eierandel var 1,51 % per 31.12.2020.

Verd Boligkreditt AS ble etablert i 2009 og eies av 9 frittstående sparebanker. Foretaket utsteder obligasjoner med fortrinnsrett med sikkerhet i lån som overføres fra eierbankene. Selskapet driftes av Sparebanken Vest i henhold til egen administrasjonsavtale. Lillesands Sparebanks eierandel var 7,38 % per 31.12.2020.

Foretak som ikke er forholdsmessig konsolidert

Banken eier gjennom Balder Betaling AS 0,09 % av aksjene i Vipps AS. Finansdepartementet har gitt særskilt dispensasjon fra kravet til forholdsmessig konsolidering for deltaker i samarbeidende gruppe med eierandeler under 10 prosent, med vilkår om at det gjøres fradrag for bokført verdi av investeringen i ren kjernekapital.

ANSVARLIG KAPITAL

Bankens kapital før forholdsmessig konsolidering består i av ren kjernekapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater samt fond for vurderingsforskjeller. Fond for vurderingsforskjeller består i all hovedsak av endringer i måling og tapsavsetninger som følge av overgang til IFRS. Se note 33 i årsrapporten for 2020.

Ved konsolidering inngår også andre egenkapitalklasser, herunder fondsobligasjon og ansvarlig lånekapital fra Brage og Verd i den ansvarlige kapitalen.

Standardskjema for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital i henhold til kommisjonsforordning 1423/2013 offentliggjøres separat på bankens hjemmeside. Tabellen nedenfor viser en forenklet oppstilling av ansvarlig kapital på konsolidert- og solonivå.

Konsolidert		Morbank
435.512	Bankens fond 31.12	435.512
20.361	Gavefond 31.12	20.361
27.233	Fond for vurderingsforskjeller 31.12	27.233
483.106	Sum bokført egenkapital i årsregnskapet 31.12	483.106
-2.821	Fratrekk for forsvarlig verdsettelse	-2.821
-3.953	Fratrekk for beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor	-70.206
-1.528	Forholdsmessig andel ren kjernekapital fra Brage/Verd etter eliminerings	0
474.805	Sum ren kjernekapital	410.080
0	Fondsobligasjoner	0
6.557	Forholdsmessig andel kjernekapital fra Brage/Verd etter eliminerings	0
481.362	Sum kjernekapital	410.080
0	Ansvarlig lånekapital	0
5.635	Forholdsmessig andel ansvarlig lånekapital fra Brage/Verd etter eliminerings	0
486.997	Sum ansvarlig kapital	410.080

KAPITALKRAV

► VURDERING AV SAMLET KAPITALBEHOV

ICAAP-prosessen er bankens egen prosess for å vurdere samlet kapitalkrav basert på risikoer som ikke, eller bare delvis dekkes av minstekravene under Pilar 1.. Kapitalbehovet skal minst årlig vurderes på kort og lang sikt, og dekkes med ren kjernekapital.

Kapitalbehovet vurderes ut fra bankens risikoprofil og medfører en strategi for å vedlikeholde nødvendig kapitalnivå. Videre utarbeides det stresstester for å sikre at banken er i stand til å opprettholde normal drift også ved økonomiske tilbakeslag og vanskelige markedsforhold.

Bankens ICAAP-prosess gjennomføres med bakgrunn i Finanstilsynets rundskriv 12/2016. Videre er det utført utvikling og tilpasninger av metodikken i samarbeid med andre lokalbanker i DSS-samarbeidet.

Proessen gjennomføres ved at bankens administrasjon gjennomfører nødvendige vurderinger og utregninger og sammenstiller disse i bankens ICAAP-dokument. Disse fremlegges styret, som har hovedansvaret for å overvåke og styre bankens samlede risiko. Styret vurderer og godkjenner dokumentet, som også er gjenstand for uavhengig vurdering av bankens eksterntrevisor.

Foruten dette gjennomfører styret og administrasjonen i fellesskap årlig møte hvor aktuelle stress-scenarier legges frem og diskuteres. Resultatet av møtene kan medføre endret strategi eller inngå som grunnlag ved utarbeidelse av ICAAP-dokumentet.

► MINSTEKRAV TIL ANSVARLIG KAPITAL

Minstekrav til ansvarlig kapital under Pilar 1 utgjør 8 % av beregningsgrunnlaget. Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag og kapitalkravet fordelt på eksponeringskategorier og øvrige kapitalkravposter.

Konsolidert			Morbank	
Beregningsgrunnlag	Minstekrav		Beregningsgrunnlag	Minstekrav
40	3	Sentralmyndigheter eller sentralbanker	0	0
4.115	329	Lokale eller regionale myndigheter	4.050	324
8	1	Offentlige foretak	0	0
9.318	745	Institusjoner	21.758	1.741
102.885	8.231	Foretak	11.791	943
78.641	6.291	Massemarked	0	0
1.642.847	131.428	Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.376.502	110.120
106.184	8.495	Forfalte engasjementer	104.490	8.359
119.477	9.558	Høyrisikoengasjementer	119.477	9.558
7.001	560	Obligasjoner med fortrinnsrett	3.922	314
18.364	1.469	Andeler i verdipapirfond	18.282	1.463
77.944	6.236	Egenkapitalposisjoner	86.519	6.922
26.715	2.137	Øvrige engasjementer	25.804	2.064
2.193.538	175.483	Kapitalkrav for kredittrisiko	1.772.595	141.808
60	5	Kapitalkrav for CVA-tillegg	0	0
143.840	11.507	Kapitalkrav til operasjonell risiko	125.078	10.006
2.337.438	186.995	Minstekrav til ansvarlig kapital	1.897.673	151.814

Metoder for vurdering av krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko

I henhold til CRR tredje del avdeling III kan institusjoner benytte basismetoden, sjablonmetoden eller AMA-metoden for å beregne kapitalkrav for operasjonell risiko. Sistnevnte metode krever godkjenning fra Finanstilsynet. Lillesands Sparebank benytter basismetoden for å beregne kapitalkrav for operasjonell risiko.

► SAMLET KAPITALKRAV OG KAPITALDEKNING

Konsolidert			Morbank	
Prosent av beregningsgrunnlag	Beløp		Prosent av beregningsgrunnlag	Beløp
-	2.337.438	Beregningsgrunnlag	-	1.897.673
4,50	105.185	Krav til ren kjernekapital	4,50	85.395
2,50	58.436	Krav til bevaringsbuffer	2,50	47.442
3,00	70.123	Krav til systemrisikobuffer	3,00	56.930
1,00	23.374	Krav til motsyklisk kapitalbuffer	1,00	18.977
11,00	257.118	Krav til ren kjernekapitaldekning	11,00	208.744
12,50	292.180	Krav til kjernekapitaldekning	12,50	237.209
14,50	338.928	Krav til totalkapitaldekning	14,50	275.163
20,31	474.805	Ren kjernekapital per 31.12	21,61	410.080
20,59	481.362	Kjernekapital per 31.12	21,61	410.080
20,83	486.997	Ansvarlig kapital per 31.12	21,61	410.080
2,30	53.761	Bankens vurdering av pilar 2-krav per 31.12	2,60	49.340

► STANDARDSSKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV FORETAKSSPESIFIKK MOTSYKLISK KAPITALBUFFER

Konsolideringsnivå: ikke-konsolidert

Geografisk fordeling av relevante kredittengasjementer

Rad	Inndeling etter land	Generelle kredittengasjementer		Engasjementer i handelsporteføljen		Verdipapiriseringsengasjementer		Kapitalkrav			Vekter for kapitalkrav	Motsyklisk kapitalbuffersats	
		Engasjementsbeløp for SA 010	Engasjementsbeløp for IRB 020	Engasjementsbeløp for SA 030	Engasjementsbeløp for IRB 040	Engasjementsbeløp for SA 050	Engasjementsbeløp for IRB 060	Herav: Generelle kredittengasjementer 070	Herav: Engasjementer i handelsporteføljen 080	Herav: Verdipapiriseringsengasjementer 090			Totalt 100
010	Norge*	3.555.533	0	0	0	0	0	253.281	0	0	253.281	100 %	1,00 %
020	SUM	3.555.533	0	0	0	0	0	253.281	0	0	253.281	100 %	1,00 %

* inkl. engasjementer i øvrige land som totalt ikke overstiger 2 prosent av bankens kredittengasjementer

Størrelsen på foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

Samlet beregningsgrunnlag	1.897.673
Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffersats	1,00 %
Krav til foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer	18.977

MOTPARTSRISIKOEKSPONERINGER

► MOTPARTSRISIKO KNYTTET TIL DERIVATER

Lillesands Sparebank hadde per 31.12 ingen engasjementsbeløp hvor det ble beregnet kapitalkrav knyttet til motpartsrisiko for derivater. På konsolidert nivå er det beregnet kapitalkrav for et ubetydelig beløp knyttet til CVA-risiko.

KREDITTRISIKOJUSTERINGER

Kredittrisikojusteringer er de beløpene som er avsatt til dekning av spesifikke og generelle tap på utlån for kredittrisiko, og som er innregnet i bankens årsregnskap i samsvar med IFRS9.

For beskrivelse av definisjoner og metoder som benyttes i regnskapet vedrørende IFRS9 henvises det til note 2 og 3 i årsregnskapet for 2020. Se også note 12 i årsregnskapet – tap på utlån og garantier mv. Samtlige utlån til bedriftskunder faller inn under SMB-definisjonen.

► EKSPONERINGER OG GJENNOMSNIITT ETTER KATEGORI

Tabellen nedenfor viser samlede beløpet for eksponeringer etter regnskapsmessig motregning og uten å ta hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjon, og det gjennomsnittlige beløpet for eksponeringene regnet ved utgangen av kvartalene i 2020.

	31.12.2020	Årets gjennomsnitt
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	71.004	95.654
Lokale eller regionale myndigheter	23.499	19.646
Institusjoner	120.173	221.324
Foretak	32.822	35.824
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.093.820	3.057.673
Forfalte engasjementer	103.495	134.533
Høyrisikoengasjementer	79.652	19.913
Obligasjoner med fortrinnsrett	39.222	43.737
Andeler i verdipapirfond	99.678	68.041
Egenkapitalposisjoner	133.503	131.967
Øvrige engasjementer	43.547	44.211
SUM	3.840.415	3.872.524

► EKSPONERINGER ETTER GEOGRAFI

Tabellen nedenfor viser samlede beløpet for eksponeringer etter regnskapsmessig motregning og uten å ta hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjon, fordelt etter geografi.

	Norge	EØS	Andre land	Totalt
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	71.004	0	0	71.004
Lokale eller regionale myndigheter	23.499	0	0	23.499
Institusjoner	120.173	0	0	120.173
Foretak	32.822	0	0	32.822
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.081.833	11.987	0	3.093.820
Forfalte engasjementer	103.495	0	0	103.495
Høyrisikoengasjementer	79.652	0	0	79.652
Obligasjoner med fortrinnsrett	39.222	0	0	39.222
Andeler i verdipapirfond	99.678	0	0	99.678
Egenkapitalposisjoner	132.884	0	619	133.503
Øvrige engasjementer	43.477	71	0	43.547
SUM	3.827.738	12.058	619	3.840.415

► EKSPONERINGER ETTER BRANSJE/MOTPART

Tabellen nedenfor viser samlede beløpet for eksponeringer etter regnskapsmessig motregning og uten å ta hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjon, fordelt etter bransjer/motparter.

	Primærnæringer	Industri	Vann, avløp, renovasjon	Utvikling av byggeprosjekter	Bygg og anlegg	Varehandel, reparasjon av motorvø	Transport ellers og lagring	Overnattings- og serveringsvirksom	Informasjon og kommunikasjon	Finansiell sektor	Faglig tjenesteyting	Omsetning og drift av fast eiendom	Forretningsmessig tjenesteyting	Tjenesteytende næringer ellers	Personkunder	Annet	SUM
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71.004	0	0	0	0	0	0	71.004
Lokale eller regionale myndigheter	0	0	3.488	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20.011	0	0	23.499
Institusjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	113.820	0	0	0	0	0	6.353	120.173
Foretak	1.680	3.318	0	57	6.097	5.453	2.223	589	120	70	1.459	9.305	55	2.396	0	0	32.822
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	40.308	90.559	1.597	33.773	137.084	37.371	9.979	4.189	11.075	0	32.001	278.348	24.575	55.025	2.337.936	0	3.093.820
Forfalte engasjementer	0	5.666	0	0	1.798	3.213	9.168	43	0	0	0	13.476	0	735	69.396	0	103.495
Høyrisikoengasjementer	0	0	0	31.112	0	0	0	0	0	0	0	48.539	0	0	0	0	79.652
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39.222	0	0	0	0	0	0	39.222
Andeler i verdipapirfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99.678	0	0	0	0	0	0	99.678
Egenkapitalposisjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	72	133.416	15	0	0	0	0	0	133.503
Øvrige engasjementer	0	0	0	0	222	0	351	0	0	0	0	0	0	100	13.010	29.865	43.547
SUM	41.989	99.543	5.085	64.942	145.200	46.038	21.721	4.821	11.268	457.209	33.475	349.668	24.629	78.268	2.420.342	36.218	3.840.415

► EKSPONERINGER ETTER LØPETID

Tabellen nedenfor viser samlede beløpet for eksponeringer etter regnskapsmessig motregning og uten å ta hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjon, fordelt etter eksponeringenes løpetid.

	På forespørsel	<= 1 år	> 1 år <= 5 år	> 5 år	Ingen løpetid	Totalt
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	0	0	0	0	71.004	71.004
Lokale eller regionale myndigheter	3.147	5.004	14.956	392	0	23.499
Institusjoner	0	6.046	2.911	72.000	39.216	120.173
Foretak	21.731	3.569	4.858	2.664	0	32.822
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	354.825	9.267	66.482	2.663.246	0	3.093.820
Forfalte engasjementer	2.558	40	997	99.900	0	103.495
Høyrisikoengasjementer	9.389	0	21.937	48.325	0	79.652
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	10.057	29.165	0	0	39.222
Andeler i verdipapirfond	0	0	0	0	99.678	99.678
Egenkapitalposisjoner	0	0	3.084	0	130.419	133.503
Øvrige engasjementer	13.683	0	0	0	29.865	43.547
SUM	405.333	33.984	144.391	2.886.526	370.181	3.840.415

► KREDITTKVALITET ETTER EKSPONERINGSKATEGORIER

Tabellen nedenfor viser brutto engasjement og kredittrisikojusteringer fordelt etter eksponeringskategorier.

	Brutto engasjement		Spesifikke kredittrisikojusteringer	Generelle kredittrisikojusteringer	Nettoverdi
	Misligholdte	Friske			
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	0	71.004	0	0	71.004
Lokale eller regionale myndigheter	0	23.503	0	-4	23.499
Institusjoner	0	120.173	0	0	120.173
Foretak	0	32.922	0	-100	32.822
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	0	3.096.356	0	-2.528	3.093.828
Forfalte engasjementer	2.422	101.473	-31	-377	103.487
Høyrisikoengasjementer	0	80.005	0	-354	79.652
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	39.222	0	0	39.222
Andeler i verdipapirfond	0	99.678	0	0	99.678
Egenkapitalposisjoner	0	133.503	0	0	133.503
Øvrige engasjementer	0	43.552	0	-5	43.547
SUM	2.422	3.841.391	-31	-3.367	3.840.415

► KREDITTKVALITET ETTER BRANSJE/MOTPART

Tabellen nedenfor viser brutto engasjement og kredittrisikojusteringer fordelt etter bransje/motpart.

	Brutto engasjement		Spesifikke kredittrisikojusteringer	Generelle kredittrisikojusteringer	Nettoverdi
	Misligholdte	Friske			
Primærnæringer	0	42.034	0	-45	41.989
Industri	0	99.829	0	-286	99.543
Vann, avløp, renovasjon	0	5.092	0	-7	5.085
Utvikling av byggeprosjekter	0	65.188	0	-246	64.942
Bygg og anlegg	0	145.655	0	-455	145.200
Varehandel, reparasjon av motorvogner	206	45.935	-2	-102	46.038
Transport ellers og lagring	0	21.840	0	-119	21.721
Overnattings- og serveringsvirksomhet	35	4.815	0	-29	4.821
Informasjon og kommunikasjon	0	11.270	0	-2	11.268
Finansiell sektor	0	457.209	0	0	457.209
Faglig tjenesteyting	0	33.547	0	-73	33.475
Omsetning og drift av fast eiendom	1.820	349.341	-20	-1.473	349.668
Forretningsmessig tjenesteyting	0	24.663	0	-33	24.629
Tjenesteytende næringer ellers	170	78.205	-2	-106	78.268
Personkunder	190	2.420.549	-8	-390	2.420.342
Annet	0	36.218	0	0	36.218
SUM	2.422	3.841.391	-31	-3.367	3.840.415

► KREDITTKVALITET ETTER GEOGRAFI

Tabellen nedenfor viser brutto engasjement og kredittrisikojusteringer fordelt etter geografi.

	Brutto engasjement		Spesifikke kredittrisikojusteringer	Generelle kredittrisikojusteringer	Nettoverdi
	Misligholdte	Friske			
Norge	2.422	3.828.712	-31	-3.364	3.827.738
EØS	0	12.060	0	-2	12.058
Andre land	0	619	0	0	619
SUM	2.422	3.841.391	-31	-3.367	3.840.415

SIKKERHETSSTILTE EIENDELER

Banken pantsetter normalt ikke sine eiendeler som en del av forretningsmodellen. Under markedsuroen i 2020 benyttet banken imidlertid anledningen til å ta opp F-lån i Norges Bank. Per 31.12 hadde banken utestående F-lån på 30 mill. kr. med forfall i mars 2021. Tabellen nedenfor viser omfanget av sikkerhetsstilte/ikke-sikkerhetsstilte eiendeler balanseført per 31.12. Posten «gjeldsverdipapirer» inkluderer obligasjoner og rentefond.

	Bokført verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Bokført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav kvalifisert EHQLA og HQLA		herav kvalifisert EHQLA og HQLA		herav EHQLA og HQLA		herav EHQLA og HQLA	
Sum eiendeler	32.780	32.780			3.602.620	89.315		
Egenkapitalinstrumenter	0	0			133.151	0		
Gjeldsverdipapirer	32.780	32.780	32.780	32.780	126.446	89.315	126.446	89.315
herav: obligasjoner med fortrinnsrett	32.780	32.780	32.780	32.780	39.222	39.222	39.222	39.222
herav: ABS	0	0	0	0	0	0	0	0
herav: utstedt av offentlige myndigheter	0	0	0	0	50.093	50.093	50.093	50.093
herav: utstedt av finanskonserner	0	0	0	0	31.332	0	31.332	0
herav: utstedt av ikke-finanskonserner	0	0	0	0	5.800	0	5.800	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	3.343.022	0		

KREDITTRISIKO OG CRM

► BRUK AV RATINGBYRÅER

Risikovekter kan ved bruk av standardmetoden avhenge av motpartens offisielle rating. Rating fra godkjent ratingbyrå i henhold til artikkel 135 i CRR kan benyttes, og kan tilordnes risikoklasser i henhold til artikkel 136.

Bankens eksponeringer i kategorien «Lokale og regionale myndigheter» er fastsatt på bakgrunn av den norske stats rating. Norge er av godkjente ratingbyråer ratet til AAA.

Bankens eksponeringer i kategorien «Institusjoner» er hovedsakelig fastsatt på bakgrunn av rating til norske stat. For engasjementer der offisiell rating tilsier en annen risikovekt enn engasjementer uten rating vil godkjent ratingbyrå bli benyttet til å fastsette risikovekter.

I kategorien «Obligasjoner med fortrinnsrett» benyttes rating fra godkjent ratingbyrå når dette foreligger. Engasjementer med rating i denne kategorien utgjorde 39,2 mill. kr. per 31.12. Rating var utført av S&P, Moody's og Scope.

Det er ikke benyttet offisielle rating i kategorien «Andeler i verdipapirfond».

► EKSPONERING OG EFFEKTEN AV RISIKOREDUSERENDE TILTAK

Tabellen nedenfor viser eksponeringer i hver eksponeringskategori før og etter konverteringsfaktor og kredittreduserende effekter samt beregningsgrunnlag (før SMB-rabatt) og gjennomsnittlig risikovekt.

	Eksponering før konverteringsfaktor og kredittreduserende effekter		Eksponering etter konverteringsfaktor og kredittreduserende effekter		RWA-er and RWA-tetthet	
	Balansført	Utenom balanse	Balansført	Utenom balanse	RWA-er	RWA-tetthet
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	71.004	0	71.004	0	0	0 %
Lokale eller regionale myndigheter	20.159	3.340	20.162	196	4.050	20 %
Institusjoner	108.906	11.267	108.906	0	21.781	20 %
Foretak	10.209	22.613	10.245	5.201	15.445	100 %
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	2.933.567	160.253	2.933.623	29.137	1.417.757	48 %
Forfalte engasjementer	103.455	41	103.455	0	104.490	101 %
Høyrisikoengasjementer	79.652	0	79.652	0	119.477	150 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	39.222	0	39.222	0	3.922	10 %
Andeler i verdipapirfond	99.678	0	99.678	0	18.282	18 %
Egenkapitalposisjoner	63.297	0	63.297	0	86.519	137 %
Øvrige engasjementer	35.891	7.656	35.893	204	25.804	71 %
SUM	3.565.040	205.170	3.565.137	34.737	1.817.528	50 %

► EKSPONERING ETTER KATEGORI OG RISIKOVEKT

Tabellen nedenfor viser eksponeringer etter konverteringsfaktor og kredittreduserende effekter (før SMB-rabatt), fordelt etter risikovekt og eksponeringskategori.

	Risikovekt								Annet	Fratrukket	Totalt	Herav uten rating
	0 %	10 %	20 %	35 %	100 %	150 %	250 %					
Sentralmyndigheter eller sentralbanker	71.004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71.004	0
Lokale eller regionale myndigheter	110	0	20.248	0	0	0	0	0	0	0	20.358	20.358
Institusjoner	0	0	108.906	0	0	0	0	0	0	0	108.906	91.438
Foretak	0	0	0	0	15.445	0	0	0	0	0	15.445	0
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	0	0	0	2.376.928	585.832	0	0	0	0	0	2.962.760	0
Forfalte engasjementer	0	0	0	0	101.384	2.071	0	0	0	0	103.455	0
Høyrisikoengasjementer	0	0	0	0	0	79.652	0	0	0	0	79.652	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	0	39.222	0	0	0	0	0	0	0	0	39.222	0
Andeler i verdipapirfond	0	62.906	30.976	0	5.796	0	0	0	0	0	99.678	99.678
Egenkapitalposisjoner	0	0	0	0	47.816	0	15.481	0	70.206	0	133.503	0
Øvrige engasjementer	10.293	0	0	0	25.804	0	0	0	0	0	36.097	0
SUM	81.407	102.128	160.130	2.376.928	782.078	81.722	15.481	0	70.206	3.670.080	211.474	

► BRUK AV SIKKERHETER

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller kan garantier fra banker eller regionale myndigheter benyttes. Banken benytter ikke kredittderivater.

Brutto engasjement helt eller delvis sikret med pant i bolig utgjorde per 31.12 2,76 mrd. kr. hvorav 2,38 mrd. kr var vektet 35%. Brutto engasjement med pant i næringsseiendom utgjorde per 31.12 598 mill. kr. Generelt kreves det sikkerhet for alle typer utlån, med unntak av mindre personkontokreditter. Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes hovedsakelig pant i bolig- og fritidseiendom.

Ved fastsettelse av forsvarlig verdigrunnlag legges sikkerhetens markedsverdi til grunn i henhold til retningslinjer fastsatt bankens kreditt håndbok.

Se også note 24 i årsregnskapet for 2020.

AKSJER I BANKPORTEFØLJEN

Banken har ikke handelsportefølje. Hele beholdningen av aksjer og egenkapitalbevis inngår i bankporteføljen. Beholdningen utgjør i all hovedsak strategiske plasseringer forbundet med bankdriften.

Tabellen nedenfor viser samlet urealisert bokført gevinst og andel beløp som er inkludert i ren kjerne kapital.

Urealisert gevist/tap aksjer og egenkapitalbevis morbank	38.664
- herunder beløp inkludert i ren kjernekapital morbank	7.688
- herunder beløp inkludert i ren kjernekapital konsolidert	31.480

Se ellers note 2, 3, 14, 15, 17 og 33 i årsregnskapet for 2020.

RENTERISIKO I BANKPORTEFØLJEN

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulike gjenstående rentebindingstider.

Banken har hovedsakelig utlån til og innskudd fra kunder til flytende rente hvor parallell skift kan foretas. Banken tilbyr pt. fastrentelån med binding inntil 5 år og fastrenteinnskudd med binding inntil 1 år. Beholdningen var ved nyttår 116,9 mill. kr. i fastrentelån og 18,9 mill. kr. i fastrenteinnskudd.

Bankens beholdning av obligasjoner samt innlån fra marked og kredittinstitusjoner er utstedt med kvartalsvis reprising. Foruten dette er banken eksponert for renterisiko gjennom beholdninger av obligasjons- og pengemarkedsfond. De fond banken var investert i per nyttår hadde en gjennomsnittlig reprisingstid på 0,19 år.

Renterisiko måles og rapporteres kvartalsvis gjennom beregning av effekten ved en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng. Dette er en forenklet metode for å måle verdiendringer i balansen som følge av skift i rentekurven. Målingen gjøres for alle renteeksponerte aktiva og passiva ved å multiplisere eksponeringer med rentebindingstid og forskyvning. Ved beregningen benyttes eksponering på balansedagen. Det gjøres ikke fremadskuende tilpasninger vedrørende kundeadfærd som låneinfriser og utvikling i frie innskudd. Renterisikoen utgjorde 2,6 mill. kr. per 31.12.2020. Bankens ramme for renterisiko målt på denne måten er 5 mill. kr.

GODTGJØRINGSPOLITIKK

Banken styre fastsetter årlig retningslinjer for godtgjørelse til bankens ansatte. Banken har ikke eget godtgjøringsutvalg da den kommer under grensene som er fastsatt i finansforetaksforskriften § 15-3. Det innhentes årlig attestasjonsuttalelse om godtgjøringsordningen fra bankens eksterne revisor. Godtgjøringsordningen skal fremme god styring og kontroll med bankens risiko og den skal bidra til å unngå interessekonflikter. Banken har en godtgjøringsordning som etter styrets vurdering er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser.

Banken ønsker ikke å gi incentiver for økt risikotaking, og har derfor en generell fastlønsordning for alle ansatte. Bankens tillitsvalgte har også en fast, årlig godtgjørelse. Styret har fastsatt et sett med resultatmål som utgjør grunnlaget for en bonusordning som omfatter alle ansatte. Ordningen faller i henhold til finansstilsynets rundskriv 2/2020 avsnitt 2.2. ikke inn under særskilte godtgjøringsregler for variabel godtgjørelse. Kriterier som legges til grunn i bonusordningen følger av bankens strategiske målsetninger. I bonusordningen er 50 % av mulig utbetaling knyttet til driftsresultatet, mens resterende 50 % knyttet til parametere som fastsettes årlig med involvering fra alle ansatte og tillitsvalgte. Sistnevnte parametere vil i hovedsak være knyttet til positiv utvikling i bankens kunde- og produktportefølje samt interne kvalitetsmålsetninger. På grunnlag av måloppnåelse er det i regnskapet for 2020 avsatt kr. 35 500 pr. årsverk. Banken har ikke variabel godtgjørelse utover dette.

Naturalytelser er goder som ansatte mottar i annet enn penger fra arbeidsgiveren. Ytelsene har til hensikt å fremme økonomisk trygghet for den ansatte og dennes familie. Særlig gjelder dette ved sykdom, uførhet, oppnådd aldersgrense eller ved dødsfall. Banken ser det som tjenlig å bidra med andre rimelige velferdsmessige goder, som telefon, forsikring, rimelig lån i arbeidsforhold etc. Banken har også innskuddspensjonsordning for alle ansatte.

Se ellers note 9 og note 30 i årsregnskapet for 2020.

Det er ikke foretatt særskilte utbetalinger i forbindelse med nyansettelser eller sluttgodtgjøring i 2020 utover ordinære plikter som følger av bankens ordinære arbeidsavtaler. Tabellen nedenfor viser samlede kvantitative opplysninger om godtgjøring, inndelt etter øverste ledelse og medarbeidere hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på bankens risikoprofil. Naturalytelser som disse mottar på lik linje med andre ansatte er ikke medregnet.

	Antall begunstigede	Fast godtgjørelse (lønn, pensjonspremie)	Variabel godtgjørelse (generell bonusordning)
Øverste ledelse	1	1.652	45
Ansatte med vesentlig innvirkning på bankens risikoprofil	3	2.892	135

GJELDSGRAD

Gjeldsgrad utrykt ved uvektet kjernekapitalandel skal beregnes etter CRR artikkel 429. Norske banker som ikke er systemviktige skal til enhver tid opprettholde en uvektet kjernekapitalandel som utgjør 5 prosent av eksponeringsmålet. Som standardmetodebank med relativt høy kjernekapitaldekning vil Lillesands Sparebank være mindre utsatt kunne komme under kravene til uvektet kjernekapitalandel. Kravet er primært rettet mot faren for uforsvarlig lav risikovekting i banker som benytter IRB-metoden. Styret har likevel fastsatt at bankens uvektede kjernekapitaldekning til enhver tid skal utgjøre minst 7 % av eksponeringsmålet.

For bankens del har uvektet kjernekapital i 2020 økt som følge av moderate endringer i eksponeringsmålet, samtidig som overgang til IFRS og årsresultatet for 2020 har medført en økning i kjernekapitalen på 11 % sammenlignet med kjernekapitalen per 31.12.19.

► AVSTEMMING AV BALANSE MOT EKSPONERING I UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL

Konsolidert	Rad		Morbank
4.495.887	1	Sum eiendeler i henhold til publisert regnskap	3.635.400
-3.953	2	Justering for enheter som konsolideres for regnskapsmessige formål, men er utenfor rammen av myndighetspålagt konsolidering	-70.206
0	3	(Justering for forvaltede eiendeler balanseført i henhold til gjeldende regnskapsrammer, men utelatt fra eksponeringsmålet for uvektet kjernekapitalandel i samsvar med artikkel 429 nr. 13 i forordning (EU) nr. 575/2013)	0
528	4	Justering for derivater	0
0	5	Justering for verdipapirfinansieringstransaksjoner (SFT-er)	0
59.610	6	Justering for poster utenom balansen (dvs. omregning til kredittekvivalente beløp for eksponeringer utenom balansen)	41.553
0	7	Andre justeringer	-10
4.552.071	13	Total eksponering i uvektet kjernekapitalandel	3.606.737

► OFFENTLIGGJØRING AV UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL

Konsolidert	Rad		Morbank
Balanseførte eksponeringer (eksklusive derivater og SFT-er)			
4.495.887	1	Balanseposter (eksklusive derivater, SFT-er og forvaltede eiendeler, men inkludert sikkerhet)	3.635.390
-3.953	2	Eiendeler fratrukket i ansvarlig kapital	-70.206
4.491.934	3	Sum balanseførte eksponeringer (eksklusive derivater, SFT-er og forvaltede eiendeler) (sum rad 1 og 2)	3.565.184
Derivateksponeringer			
528	4	Gjenanskaffelseskostnad knyttet til alle derivatransaksjoner (dvs. netto for kvalifisert kontantvariasjonsmargin)	0
0	5	Tilleggsverdi for PFE knyttet til alle derivatransaksjoner (markedsverdimetoden)	0
0	6	Oppgrossing for derivatsikkerhet gitt der det trekkes fra de balanseførte eiendelene i henhold til gjeldende regnskapsramme	0
0	7	(Fradrag av fordringer for kontantvariasjonsmargin gitt i derivatransaksjoner)	0
0	8	(Unntatt CCP-delen av kundeavregnet handelseksposering)	0
0	9	Justert effektiv estimert verdi av skriftlige kredittderivater	0
0	10	(Justerte effektive estimerte mellomregninger og tilleggsavdrag for skriftlige kredittderivater)	0
528	11	Sum derivateksponeringer (sum rad 4 til 10)	0
SFT-eksponeringer			
0	12	Brutto SFT-eiendeler (uten innregning av motkrav), etter justering for salgsregnskapstransaksjoner	0
0	13	(Nettobeløp for kontantgjeld og kontantfordringer på brutto SFT-eiendeler)	0
0	14	Kredittrisikoeksponering (knyttet til motpartsrisiko) for SFT-eiendeler	0
0	15	Eksponeringer knyttet til agenttransaksjoner	0
0	16	Sum eksponeringer for verdipapirfinansieringstransaksjoner (sum rad 12 til 15)	0
Øvrige eksponeringer utenom balansen			
284.290	17	Eksponeringer utenom balansen ved brutto estimert verdi	205.025
-224.681	18	(Justeringer for omregning til kredittekvivalente beløp)	-163.472
59.610	19	Øvrige eksponeringer utenom balansen (sum rad 17 og 18)	41.553
Kapital og totalt eksponeringsmål			
481.362	20	Kjernekapital	410.080
4.552.071	21	Totalt eksponeringsmål knyttet til uvektet kjernekapitalandel (sum rad 3, 11, 16 og 19)	3.606.737
Uvektet kjernekapitalandel			
10,57 %	22	Uvektet kjernekapitalandel	11,37 %